

Andrea Camilleri

El cuiner de l'Alcyon

Traducció de Pau Vidal

ANDREA CAMILLERI

El cuiner de l'Alcyon

Traducció de Pau Vidal

Edicions 62

Barcelona

Títol original: *Il cuoco dell'Alcyon*
© 2019 Sellerio editore, Palerm

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre té la qualificació de paper ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra requereix l'autorització escrita de l'editor; la llei preveu sancions per als infractors.

*Si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment de l'obra, podeu sol·licitar permís al Centro Español de Derechos Reprográficos, a través del portal www.conlicencia.com o bé trucant als telèfons 91 702 19 70 / 93 272 04 47.
Tots els drets reservats.*

Primera edició: març del 2022

© de la traducció: Pau Vidal Gavilan, 2022

© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.
Diagonal, 662-664. 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.edicions62.cat

Fotocomposició: Realització Planeta

DIPÒSIT LEGAL: B. 1.455-2022
ISBN: 978-84-297-8008-6

U

Ballava un vals a la vora d'una piscina, tot empolainat i perfumat, i sabia que la dona que tenia agafada era la Livia, la seva muller des de feia poques hores. El vel blanc que duia li impedia veure-li la cara.

Tot d'un plegat va arribar una ratxa de vent i va enretirar prou el vel perquè s'adonés que en realitat no era la Livia sinó la senyoreta Costantino, la professora de tercer de primària, amb el seu bigoti i el seu ull guenyo. De l'ensurt, les cames li van fer figa i aclucà els ulls.

Quan els va tornar a obrir estava estirat al fons d'una barqueta que ballava completament a mercè d'unes onades esgarrifoses, altes com una casa. De seguida es va adonar que la barca s'havia girat de costat i que en qualsevol moment es podia tombar. Ja calia que s'afanyés a agafar els remes per governar-la.

Encara anava de vint-i-un botó, incloent-hi la corbata, però amb la roba tan xopa de pluja que pràcticament s'havia fet impermeable.

Els núvols eren baixos i foscos, fins al punt que semblaven una mena de sudari que d'un moment a l'altre ho cobriria tot. Senyal que a la tempesta encara li quedava corda per a estona.

No tenia ni la més remota idea de com hi havia anat a parar, a la barca. Li sonava vagament que s'havia mudat per anar-se a casar i prou.

De cop i volta es va fixar que un dels remes estava a punt de sortir de l'escàlem. Calia evitar-ho, si no volia perdre la possibilitat de governar la barca.

Quan es va voler aixecar, la roba, de tan pesant com havia quedat amb la mullena, no el va deixar.

Va insistir fent força amb les mans contra la vora de la barca, i al final va aconseguir seure. Aleshores va estirar un braç fins a tocar aquell rem amb la punta dels dits, però li va rrelliscar i caigué a l'aigua.

I ara què? No, no, l'havia de recuperar de totes passades.

Amb una estrebada dolorosa es va posar dret, però una fuetada de vent el va fer caure altre cop, de genolls, i a més amb els ulls clucs, perquè bufava tan fort que no els podia tenir oberts.

Es va estimar més esperar que li passés una mica la coïssor, i quan els va obrir es va trobar inesperadament amb la proa gegantina d'un veler que se li abraonava a damunt, rabent com si volés.

Però si feia un minut no hi era, aquell veler. D'on havia sortit?

Mort de por, de seguida va veure que no tenia altre remei que saltar a l'aigua i mirar d'allunyar-se'n tant com pogués.

Es va llançar per la borda, però la força de les onades i el pes de la roba no el deixaven nedar.

Desesperat, tot just se'n va poder separar uns quants metres.

Al cap de poc va sentir el soroll sec de la barqueta al moment que la proa del gran veler l'esbotzava pel mig.

Potser se n'havia sortit.

Però les onades no van trigar a multiplicar-se, reforçades per les que provocava l'hèlice del veler.

Una de molt grossa el va engolir, però sense saber com va poder tornar a la superfície. Ara, amb prou feines va tenir temps d'agafar aire que la següent va estar a punt d'endur-se-li el cap.

Perdé els sentits i va començar a enfonsar-se, a enfonsar-se...

Es va trobar despert i mig incorporat al llit, esbufegant, amb el cor desbocat i la boca ben oberta en cerca d'aire.

Els porticons de la finestra eren oberts i unes gotes grosses com cigrons rebotaven contra els vidres. No entrava gens de llum, per això no sabia si era de nit o de dia.

Va mirar el rellotge: dos quarts de set.

Teòricament, hora de llevar-se.

Però on havia d'anar amb aquell mal de temps dels pebrots si a comissaria no l'esperava altra cosa que pape-rassa per firmar?

Es va colgar sota els llençols. Però tot seguit es va tornar a aixecar, obrí la finestra, tancà els porticons, després altre cop els batents i se'n tornà cap al llit. Aclucà els ulls.

—Mestre, són les nou tocases, voleu que us dugui el cafè?

La veu de l'Adelina va ser com la trompeta del judici final, la que desvetlla els morts.

Va tornar a saltar com feia una estona. Les nou tocases?!

D'acord que no tenia feina, però vaja, presentar-se al despatx a mig matí tampoc és que fos gaire digne.

—Sí, porta-me'l, va.

Ja no plovia, però es veia de seguida que allò només seria una pausa.

La minyona va tornar amb una tassa ben calenta. Assaborí el cafè fins a l'última gota.

—Tingueu present que no tinim aigua —l'avisà l'Adelina.

La notícia no li va fer ni mica de gràcia.

—Com que no tenim aigua? Què vols dir? Si fot no sé pas quants dies que no para de ploure!

—I jo què voleu que us digui, pobra de mi? No ne tinim.

—I ara com em rento, jo?

—N'hai arplegat un parell de palanganes i us les hai deixades a la pica i al bidet. Us tindreu d'espavilar amb aixòs.

—Però d'on l'has tret?

—Com que quan soc arribada encara plovia, hai emplenat tres cassoles i una escudella sota el raig de la canonada de fora. És aigua de pluja, ben neta.

Sí, neta, pots comptar.

Si havia baixat pels canalons de la teulada, carregats com estaven de cagallons de rata, de gavines i de coloms...

—Saps què et dic? Que ja em dutxaré al despatx. I m'hi vestiré i tot.

Va sortir al carrer de mala lluna.

El cel s'havia destapat, però davant de casa hi tenia una veritable piscina. Amb les quatre passes que el separaven del cotxe n'hi va haver prou per empastifar-se les sabates de fang.

I dur les sabates brutes era una cosa que no suportava.

I si entrava a buscar-ne un parell de netes? Però això voldria dir presentar-se a la feina amb un parell de sabates

en una mà i una bossa amb roba de recanvi a l'altra. Va fer girar la clau al contacte i el motor no va respondre. Tornem-hi. Res. Semblava mort.

No valia la pena baixar i obrir el capot a veure què passava: no hi entenia ni un borrall, de motors.

Quan es va haver esbravat amb una bona lletania de mecàsums, el cap repenjat al volant, va baixar i tornà cap a casa.

—Que us heu descuidat res?

—No, és que el cotxe...

Ja tenia el telèfon a la mà per avisar al despatx que l'anessin a buscar quan l'Adelina va dir:

—Goiteu que l'aigua acaba de tornar.

L'aigua! Automàticament li vingué al cap un poema que havia après a l'escola quan estudiava francès:

*Eau si claire et si pure,
bienfaisante pour tous...*

Va córrer cap al lavabo, no fos cas que la tornessin a tallar. No podia perdre temps. I, en qualsevol cas, millor aparèixer a la feina tard que presentar-s'hi fet un nyap.

I encara la volien privatitzar, l'aigua, els malparits!

Ja s'ho imaginava: la tallarien igualment cada cop que els passés per la barretina, però a més a més cobrant-la a un euro la gota.

Un cop dutxat i afaitat, va tornar a sortir al carrer, va esquivar el gran bassal de fang i aquest cop aconseguí no tacar-se les sabates.

Fins que no va posar la clau al contacte no es va recordar que el cotxe no es volia engegar.

Però ves per on aquesta vegada sí que va respondre.

I encara diuen que en democràcia els homes som lliures. Segur?

Llavors què passa quan el cotxe no s'engega, el telèfon no funciona, se'n van la llum, l'aigua i el gas, i l'ordinador, la televisió i la nevera es neguen a fer la feina que els toca?

No seria més adequat dir que l'home és lliure, sí, d'acord, però amb una llibertat condicionada per la voluntat de les coses de què ara no pot prescindir?

I, com per demostrar que tenia raó, el motor es va apagar tan bon punt entrà al poble.

Era evident que tenia ganes de gresca.

Va baixar i prosseguí a peu fins al despatx.

—Envia'm en Fazio —li va dir a en Catarella en passar per davant del seu quartet.

—No és a l'indret, menstre.

—Doncs l'Augello.

—Tampoc hi és.

Tothom era a fora? Què passava? Va recular un parell de passes.

—I on paren?

—Els ha cridat el senyor Drincanato, que és un senyor que...

—Ja sé qui és. I què volia?

—Es veu que els emplenats estan fent enrenou a la porta de la fàbrica.

Va prendre una decisió ràpida.

—Doncs jo també me n'hi vaig.

I quan feia cap a la porta va recordar que no tenia cotxe.

—En Gallo hi és?

—A l'indret, senyor.

—Doncs avisa'l, que m'hi ha d'acompanyar.

—No, em penso que no m’he explicat bé, menstre. En Gallo no és a l’indret d’aquí sinó a l’indret d’allà, a la fàbrica Drincanato amb el senyor Augello.

—Tenim cap cotxe patrulla ara mateix?

—De tenir-te en tenim un, menstre. Però no està en condicionat d’arrancar en quant en tant no disposiciona de benzina. Si vol pot agafar el meu, ara li donc les claus.

Mentre engegava anava rumiant que potser podria fer imprimir un cartell que digués:

«Ateses les restriccions governamentals, tot ciutadà que requereixi els serveis de la policia s’haurà de presentar a comissaria amb dos bidons de benzina. Qui no contribueixi no rebrà protecció policial».

Can Trincanato era el nom d’unes drassanes que fins feia dos anys anaven bé. Entre tallers i oficines, donaven feia a un parell de centenars de persones.

Quan l’antic propietari es va morir, va heretar el negoci el seu fill Giovanni, que només tenia dues coses al cap: el joc i les dones.

Entre això i la crisi, que va arribar de cop, la fàbrica no havia trigat gaire a tenir problemes.

En efecte, tot just tres dies abans en Montalbano havia sabut que ja s’havien produït acomiadaments i jubilacions anticipades.

Encara que no en tenia ganes, hi volia anar igualment perquè tenia por de deixar en Fazio sol amb l’Augello. En Mimí era ben capaç de ficar-se de peus a la galleda amb els treballadors enfadats.

Una vegada ja li havia tocat el rebre, però l’Augello era cabut com una mala cosa.

Davant la reixa del taller de construcció d'embarcacions, una nau gairebé arran d'aigua, s'hi havien aplegat una cinquantena de persones.

En canvi, davant de les oficines, protegides per guàrdies jurats armats, no hi havia ningú.

L'ambient es veia calmat, no se sentien crits ni res. Potser massa calmat i tot.

Operaris i oficinistes estaven com incòmodes, cadascú pel seu compte o en grupets de dos o tres, amb el cap cot i sense parlar.

En Montalbano va aparcar, va baixar i s'acostà a en Fazio, que tenia el braç a les espatlles d'un home.

En ser-hi a prop es va fixar que l'home plorava. En Fazio el va veure i se li acostà.

—Però de quin merder parla, el senyor Trincanato? —va dir en Montalbano—. Si això sembla un enterrament!

—I mai tan ben dit —respongué en Fazio.

—Per què ho dius?

—Aquest matí un operari que es deia Carmine Spagnolo s'ha colat dins el taller i s'ha penjat. Tenia cinquanta anys, la dona malalta i tres fills, i era un dels acomiadats.

—Però realment està tan fotuda, la cosa?

—Els treballadors estaven disposats a fer un sacrifici i rebaixar-se el sou a la meitat, però en Trincanato s'ha estimat més engegar-ho tot a rodar.

—Però si ell també hi surt perdent, no?

—Segons els treballadors, no, diuen que hi guanya. Es veu que ha fet un pacte amb la competència.

—Ja has avisat el fiscal i el doctor Pasquano?

—Sí, però el fiscal no arribarà abans de la una.

—On para el mort? I a dins qui hi ha?

—En Gallo.

I quan van ser davant dels dos vigilants plantats a l'entrada, en Fazio ordenà:

—Deixeu-nos passar.

El cos penjava a tres passes de la porta.

A en Carmine Spagnolo només li havia calgut enfil·lar-se dalt d'una barca a mig construir, lligar una corda a una corriola, passar-se-la al voltant del coll i saltar.

Devia ser un home força baix i magre. Si no et fixaves en aquells ulls tan oberts, amb mirada de desesperació, ni en la boca badada en un crit silenciós, hauria pogut semblar un ninot.

En Gallo, malgrat un cartell gegant que deia PROHIBIT FUMAR, tenia un cigarret als dits i una desena de lloques als peus.

—Estic neguitós, mestre, no puc veure aquest pobre desgraciat.

—Doncs llavors surt a fora. Al capdavant, tampoc hi fas res, aquí.

—No, em quedo.

—A què fer?

—Com que als seus companys no els deixen entrar, almenys que es quedi algú a fer-li companyia.

En Montalbano es va haver de reprimir de fer-li una abraçada.

—De l'Augello, què se n'ha fet?

—És al despatx de l'amo.

Va sortir a fora. El cel ja tornava a estar tot tapat de núvols negres i bufava un vent fred.

—Vaig a veure en Trincolato —va dir a en Fazio.

Una mica abans de la porta vidriada de l'edifici de les oficines, un dels quatre guardes jurats li barrà el pas.

Tot i que duia ulleres de sol, per més que de sol no en fes ni poc ni gaire, el comissari el va reconèixer.

Uns quants anys enrere havia sortit per Telegigata a explicar les seves proeses com a contractista a l'Iraq. Era pèl-roig i alt i gros com un sant pau.

—Ei, on et penses que vas, tu?

I va cometre l'error de posar una mà al pit d'en Montalbano, que primer es va mirar aquella mà i tot seguit els ulls del guarda.

—Un... —va dir.

—Un què?

—Que si arribo fins a tres t'enduràs una bona coça als pebrots —respongué amb tota tranquil·litat el comissari.

I li va somriure afectuosament, com a un germà.

El guarda jurat enretirà la mà com si s'hagués cremat. I li va deixar via lliure.

A les oficines no hi havia ni una ànima, però un cartell d'allò més elegant enmig de l'atri donava totes les indicacions necessàries. La presidència quedava al pis de dalt de tot. Va agafar l'ascensor.

Va aterrar en una sala d'espera que semblava un hotel per a xeics àrabs. Com més mal gust, més calés costa tot. Hi havia dues taules de despatx atapeïdes de telèfons i ordinadors, però amb les cadires buides. Un trentí amb la mirada desconfiada típica dels guardaespalles s'estava dret al costat d'una finestra. De seguida que va veure en Montalbano se li va acostar, però el comissari va entrellucar una porta oberta a mà esquerra i s'hi va ficar.

El despatx era gros com una sala de ball, i la taula escriptori presidencial no hi desmereixia gens. Assegut en una butaca giratòria, reclinable, orientable, climàticament

regulable i segurament voladora, hi seia un quarantí vestit com un dandi, musculat i perfumat.

Però allò que destacava més d'en Giovanni Trincanato era que resultava immediatament antipàtic. D'una antipatia irreversible, d'aquelles que ja no canvien mai més.

En Mimí Augello, ensorrat en una altra butaca de la qual també es veia que no podria sortir mai més, fullejava una revista.

Tan bon punt el va veure, en Trincanato demanà:

—I vostè qui és?

—El comissari Montalbano.

L'amfitrió es va aixecar i se li acostà amb la mà oberta.

—Molt de gust. Trincanato.

Un cop encaixada la mà del comissari, i sense deixar-l'hi anar, li va preguntar:

—Me l'ha pogut treure del mig, finalment?

—El què?

—Aquest desgraciat que s'ha penjat.

Com un llamp, la mà d'en Montalbano es va desplaçar enrere, empenyé el vol, impactà amb força contra el rostre que tenia al davant, s'abaixà, tornà a encaixar la de l'altre i l'estrenyé com si no se n'hagués separat en cap moment.

Els ulls d'en Mimí no van ser a temps de transmetre amb claredat al cervell allò que havien presenciat.

En canvi les orelles sí, elles sí que havien registrat el soroll característic d'una plantofada ben donada.

—Molt de gust —va fer en Montalbano amb un somriure cordial mentre desfeia l'encaixada.

Girà cua i sortí del despatx.